

tíðindablaðið sosialurinn

Blaðfólk:
Högni Djurhuus
Ábyrgdarblaðstjóri: Randi Jacobsen
Jan Müller
Tórfinn Smith

Útgevari:
P/f Sosialurinn
Fyrirtaksskjóti:
Krisjan Dahl
Ljósmyndari:
Kalmur Lindenskov
Uppseting:
P/f Sosialurinn
Prent:
P/f Pressan 1981

Telefon:
118 20
Telefax:
147 20
Bústaður:
Argjavegur 26
Argir
Postadressa:
Postsmoga 76
Postsmoga 76
110 Tórshavn

Av hæli høgt — og sneitt av tá

NÝGGJA figgjarlógin hjá nýggja figgjarmálaráðharranum minnir mest um gullskógvinn, sum Krákudóttir royndi at kroysta ein fót niður í. Upprunaliga uppskotið varð tilevnað av gomlu samgonguni undir leiðslu av búskaparfrøðinginum, Jóngerð Purkhús. Hetta uppskot varð eins og gullskógvurin ætlað øðrum og hóskaði eisini væl til gomlu progressivu samgonguna.

HVAT er so hent við hesum upprunauppskoti, sum í síni tíð av Fjúrtaða og Jóngerð Purkhús varð sýnt fram sum ein mynsturfiggjarlóg, har alt hekk saman — har hvørki varð kravt ov nógv inn ei heldur latið ov nógv út? Hvørja lagnu hevur hetta upprunauppskot fingið, tilevnað av búskaparfrøðingi í góðum samstarvi við stovnsleiðarar og politiskar starvsfelagar?

LAGNAN er syndarlig. Figgjarlíg krotusmiðurin Finnbogi Isakson hevur fyrst brotið upprunauppskot Jóngerðar sundur, síðan hevur hann klássað saman aftur og úrlitið er hareftir. »Av hæli høgt og sneitt av tá«. Snøgt sagt alt, ið ein ikki eigur at gera við eina figgjarlóg, er her gjørt — og tað er gjørt eftir borgarligu bókin, so tað drívur!

HER eru øll tey føstu offri, tá borgarligir høgravendir krotusmiðir fara til verka: børnini, tey brekaðu, skúlskapurin, mentunarlívið og umhvørvið. Ikki var annað at vænta av so svartari samgongu og eingin í Javnaðarflokkinum undrast. Hetta var júst tað, vit vildu verja samfelagið imóti.

IKKI einans krotusmið men eisini stuttskygni lýsir út av øllum uppskotinum. Tað er stuttskygt at skerja skúlskapin í einum samfelag undir uppbygging, tað er stuttskygt at skerja mentanarjáttanirnar í eini tíð við videokollvelting og tað er stuttskygt at skerja samferðsluna, meðan talað verður um bygdamenning og búskaparligan vøkstur aðra staðir enn í Havn.

ANNAÐ og verri enn stuttskygni er tann harðrenda skerjingin av tænastru teirra veiku og barnanna. Skerjingin merkir størri hold í serundirvísing, stórrí klassar og færri barnastovnar. Hetta er framleiðsla av taparum. Hetta er kynisma og mannavundur politikkur, sum tað tíverri ikki nýtist at fara langt eftir. Hann ræður á Christiansborg og í Downing Street nr. 10.

STUTTSKYGNID og kynisman verða ikki minni, tá hugsað verður um, at tey arbeiðsleysu (talið veksur dag frá degi) og tey, sum annars eru illa fyri eru millum offri. Játtanin til forsorgarlógina verður eisini skerd og hetta kann bert merkja minni til nevndu bólar.

VERK Jóngerðar — ein figgjarlóg við samhang og skilagóðum atliti til allar samfélagsins tættir liggur í skeljum. Vanligt fakliga grundað og búskaparfrøðiliga undirbyggt figgjarlógarsmið er skift um við krotusmið. Vit og skil skift til hælshøgg og tásneid! Hetta er ikki bert syrgiligt fyri Jóngerð, men hetta er ein vanlukka fyri búskapin, fyri figgjarviðurskipti hins almenna og síðst, men ikki minst, øll offri. Og hetta er trongskygdur, konservatíur borgarligur figgjarpolitikkur, tá hann er verstur. Ella við øðrum orðum, hetta er júst tað, vit væntaðu av einari svartari fólkafløkssamgongu.

Hví skulu meskarnir minkast aftur?

Sum flest øllum færoyingum kunnugt varð meskaviddin fyrri trol eftir botnfiski broytt frá 135 mm til 155 mm, hetta var gjørt í samráð við vinnuna fyri at verja ungfiskin og fiskastovnin sum heild.

Spurningurin er, hvørja stóð av fiski ætla vit færoyingar at fiska? Fyri at verja fiskastovnin var í 1982 serliga lóg gjord til tess at verja ungfiskin. Taka vit upsan, so var sagt, at upsi styttri enn 55 cm. var ungfiskur. Loyvt var ikki at hava meira enn 30% av ungfiski pr. trol, tá talan var um upsa veiddan við trolara.

Tingmenn hava helst verið samdir um, at upsi 55 cm. og styttri var ov litil at fiska, um stovnarir skuldu røkast, tí í januar 1985 var hetta mál broytt til 60 cm. Men í tí mátinum hava tingmenn helst heldur ikki verið samdir, tí í mai mánað sama ár var ungfiskamátid á upsa aftur broytt til 55 cm.

Ein kann ikki loyva sær

at meta annað enn, at tað bert er loyvt at veiða upp til 30% av ungfiski pr. trol, og tá onki mark er fyri at fiska upsa omanfyri 55 cm., so má ætlanin hjá okkara myndugleikum vera at gera lógina um meskavidd so, at reiskapurin kann fiska tann fisk, ið okkara kosnu tingmenn hava ætlað okkum at fiska.

Um tað var rætt at broyta ungfiskamátid frá 55 til 60, tað skal eg ikki uttala meg um, men tað bleiv sett niður aftur í 55 minni enn ½ ár seinni, so var tað helst tí, at lopið hevði verið ov stórt og vinnan ikki toldi tað í einum. Tað hevði kanska verið rætt tá, at mátið varð sett niður í t.d. 56 og síðan hækkaði í 60 mm, um tað út frá bestu vísindaligu metingum var tað rætt mátið, og vit við tí fingi eina góða stovnsrøkt.

Nú er aftur eitt risalop gjørt, ið vinnan ikki tolar, hvørki manning, skip og heldur ikki tilvirkingarlíð.

ið á landi.

Lat okkum minka meskarnar aftur, so at galdandi reiskapur kann fiska tann fisk, ið myndugleikarnir við lóg loyva okkum at fiska. Við 155 mm. kunnu vit ikki fiska allan henda fisk.

Besti máti at verja ungfiskin er at stongja tær leiðir, har ungfiskurin er tær ávisu tíðirnar á árinum og alt árið har tað er neyðugt. Lat okkum byrja beinanvegin á teimum leiðum, har vit vita at ungfiskur er, og samstundis fara undir nágreinligar kanningar av øllum landgrunninum við at dagbókföra hvørt hál sær, og síðan gera veruligt bruk av tí tilfarinum. Lat eisini nøkur fá skip royndarfiska við ymskari meskastødd beinanvegin heldur enn at allur flotin skal liggja í andaleypi og royndarfiska.

Við tókk fyrri upptøkuna

Ellintur M. Abrahamsen

Viðmerking til »Avgerð lív ella deyð«

Ein góðan krakumánað eftir, at alt stóð so sera væl til innan fiskivinnuna, kemur eitt S. (Moguliga «Superman»), og røpar: »Nú er avgerðin lív ella deyð. Sunnur logikkur? ella hvat?

Sjálvt um tað biður imóti at svara soverðum »gorlakkum« aftur, ið hunddálka navngivnar menn — eg virði teir ikki meira, enn tað Johan Nielsen, sáli, segði seg virða onkran av sinum politisku mótstøðumonnunum: »Tað ið liggur eftir mje, tá je reisi mje av rassinum«. So tó hesar viðmerkingar.

Hvi er fiskivinnuráðið ikki í lagi nú?

Hvi kom tað? Hvor setti hvønn til formann?

Var ikki alfa og omega hjá síðsta fiskimálaráðharranum, umsiting? fiskivinnustjóri? fiskivinnuráð? Hvi loystu teir ikki avgerðina um lív ella deyð? Hvi gjørdur teir ikki royndir við ymskum meskaviddum? Ongin pengar? Moguligt.

Hvi hoyrt at nýggj fiskirannsóknarstova skal byggjast fyrri 50-100 mill. Bara arkitekturin fær vælsaktans fyrri sínar strikur,

ein 4-5 mill., tað er kanska heldur ikki pengar.

Nei, málið um meskavidd er ikki so einfalt, at eitt S kann loysa tað, við at fara í blóðini, og spilla nakrar navngivnar menn í fiskivinnuráðnum út.

Vit mugu øll, meir ella minni, taka ábyrgdina av tí skeiva flota, vit hava á Føroyaleiðini. Vit rætta onki uppáftur, við at kúbba høvdið av summum.

Seta vit reglur í gildi, har allir faa ov litit, verður trongdin hjá teimum, ið vilja yvirleva, so stór, at teir taka ólöglig amboð í nýtslu. — Hvat gera islendingsar? Kanna fiskin, teir selja uttanlands? »Smokkur« er ikki serlendiskt hugskot.

Um vit onki gera, og lata standa til við 155 mm., verður trolað við meir og minni snørdum posa á øllum leiðum.

Rokni tí við, at ein millumloyns hevði roynst frægari. T.d. friðað alt árið, ungfiskaleiðirnar. Sett meskarnar nakað niður aftur, so lenandi vinna gavst bátunum, og so farið undir royndir við

ymiskum meskaviddum.

Fyri okkum, sum verja húkin, má tað vera úrdráðandi, at so nógv sum møguligt verður friðað fyri trol.

Fyri trolað skuldi helst verið umráðandi at fingið so nógv sum gjørligt burturúr hvørjum trolima.

Søgan átti at havt lært okkum, at nú er tann stundin komin til handa, til at faa hesi viðurskipti uppá pláss.

Latum okkum líta hvønn annan í eyguni, og tjakast opið um trupulleikarnar.

Abсалon í Buð

NOKIA-MOBIRA
mest selda
MOBIL-
TELEFONIN
í Norðurlondum

Sjálvandi
frá
yrkis-
handlinum

Pf. Esmar
Simonsen

Sela og tæna
Tlf. 44405 - 44629
530 Fuglafjarður